

Sygn. akt I C 946/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2014 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Izabela Kosińska – Szota

Protokolant Lucyna Kazimierzuk

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2014 r. w Kłodzku na rozprawie

sprawy z powództwa R. N.

przeciwko A. w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniami Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 31 grudnia 2012 r. i 28 marca 2013 r. w części tj. w zakresie odsetek umownych od dnia 23 marca 2005 r. do dnia 18 października 2009 r. oraz w zakresie odsetek ustawowych od dnia 14 marca 2006 r. do dnia 18 października 2009 r.;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od powódki R. N. na rzecz strony pozwanej A. w S. kwotę 2 417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 946/14

UZASADNIENIE

Powódka R. N. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 31 marca 2003 r. sygn. akt (...), któremu to Sąd Rejonowy w Legnicy postanowieniem z dnia 31 grudnia 2012 r. nadał klauzulę wykonalności na rzecz (...) Sp. z o.o. oraz któremu postanowieniem z dnia 28 marca 2013 r. nadano klauzulę wykonalności przeciwko R. N. i A. N. jako spadkobiercom dłużnika J. K., na które przeszły obowiązki tego dłużnika oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że jej matka w dniu 22 lutego 2002 r. zawarła ze S. G. umowę pożyczki w wysokości 3 000 zł, następnie w dniu 31 marca 2003 r. Sąd Rejonowy w Legnicy wobec braku spłaty w sprawie (...) wydał nakaz zapłaty, który uprawomocnił się 22 kwietnia 2003 r., zaś w dniu 22 maja 2003 r. nadano mu klauzulę wykonalności, lecz przeciwko J. K. nie było prowadzone postępowanie egzekucyjne. Powódka podniosła, że w dniu 7 stycznia 2006 r. zmarła jej matka, a jej spadkobierczyniami zostały powódka i jej siostra A. N. po 1/2 części. Powódka wskazała, że roszczenie pozwanej, na rzecz której nadano klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty postanowieniem z dnia 31 marca 2003 r., odnośnie należności głównej uległo przedawnieniu, bowiem termin 10 – letni rozpoczął swój bieg 22 kwietnia 2003 r. i upłynął 22 kwietnia 2013 r. Zdaniem powódki okoliczność dotycząca

złożenia wniosku przeciwko powódce i A. N. nie miała wpływu na bieg terminu przedawnienia albowiem nie była to czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana uznała powództwo za zasadne w części, tj. w zakresie odsetek umownych od dnia 23 marca 2005 r. do dnia 18 października 2009 r. oraz w zakresie ustawowych od dnia 14 marca 2006 r. do dnia 18 października 2009 r. i zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie. Strona pozwana podniosła, że zarzut przedawnienia jest tylko częściowo zasadny w zakresie uznanym przez pozwaną. Zarzuciła, że w sprawie nie może być mowy o przedawnieniu roszczenia w wyniku podejmowania przez poprzednika prawnego pozwanej i samą pozwaną czynności, które skutkowały przerwą biegu przedawnienia.

W piśmie z dnia 18 lipca 2014 r. powódka podniosła, że w razie nieuwzględnienia powództwa w całości, wniosła o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty z dnia 31 marca 2003 r. w części tj. w zakresie odsetek ponad odsetki maksymalne liczone od kwoty 2 457,68 zł od dnia 24 lutego 2003 r. do dnia zapłaty.

Strona pozwana nie zgodziła się z tym stanowiskiem i podniosła, że naruszałoby to przepis art. 365 k.p.c. oraz, że art. 359 § 2¹ k.c. wszedł w życie w dniu 20 lutego 2006 r., a więc już po wydaniu nakazu zapłaty z dnia 31 marca 2003 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 lutego 2002 r. J. K. zawarła ze S. w G. umowę pożyczki.

Dowód:

- umowa pożyczki z dnia 22.02.2002 r. – k.6
- dyspozycja wypłaty pożyczki – k.7
- wydruk z KRS dot. S. – k.8 - 11

W dniu 31 marca 2003 r. Sąd Rejonowy w Legnicy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym nakazując J. K., by zapłaciła S. kwotę 2 766,77 zł z odsetkami umownymi w wysokości 40 % w stosunku rocznym od kwoty 2 457,68 zł od dnia 24 lutego 2003 r. oraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 309,09 zł od dnia 24 lutego 2003 r.

Dowód:

- nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 31.03.2003 r. – k.12

S. wystąpił z wnioskiem z dnia 15 kwietnia 2003 r. o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 31 marca 2003 r.

Dowód:

- wniosek z dnia 15.04.2003 r. – k.53

Sąd nadał nakazowi zapłaty z dnia 31 marca 2003 r. klauzulę wykonalności w dniu 22 maja 2003 r.

Okoliczność bezsporna

S. złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko J. K. w czerwcu 2003 r. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 31 marca 2003 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2006 r. komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne z uwagi na śmierć dłużniczki, a następnie postanowieniem z dnia 29 czerwca 2007 r. umorzył postępowanie egzekucyjne.

Dowód:

- wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 18.06.2003 r. – k.54
- postanowienie z dnia 18.01.2006 r. – k.55
- postanowienie z dnia 29.06.2007 r. – k.56

Sąd Rejonowy w Legnicy postanowieniem z dnia 17 marca 2011 r. odmówił zatwierdzenia oświadczeń A. N.i R. N.o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczeń o odrzuceniu spadku po J. K.zmarłej 7 stycznia 2006 r. Stwierdził nabycie spadku po J. K.na podstawie ustawy na rzecz powódki i A. N.po 1/2 części.

Dowód:

- postanowienie z dnia 17.03.2011 r. w sprawie (...) – k.13

Strona pozwana (...)Sp. z o.o. wystąpiła z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie (...) na rzecz(...)Sp. z o.o. przeciwko spadkobiercom J. R. N.i A. N.. W dniu 31 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Legnicy nadał klauzulę wykonalności na rzecz (...) z siedzibą w S., na którą przeszło uprawnienie (...)w G., a w dniu 28 marca 2013 r. nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 31 marca 2003 r. przeciwko R. N.i A. N.jako spadkobiercom J. K..

Dowód:

- wniosek z dnia 18.10.2012 r. z wydrukiem książki nadawczej – k.57 – 59
- postanowienie dnia 17.03.2011 r. w sprawie (...)– k.13
- postanowienie z dnia 31.12.2012 r. – k.14
- postanowienie Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 28.03.2013 r. – k.15

W dniu 19 lutego 2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. zawiadomił powódkę o wszczęciu egzekucji na podstawie powołanego nakazu zapłaty z dnia 31 marca 2003 r.

Dowód:

- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji – k.16
- wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 03.02.2014 r. – k.62 - 63

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części, w której nastąpiło uznanie.

Przepis art.840 § 1 pkt 2 k.p.c. stanowi, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W odniesieniu do przeprowadzonych dowodów nie sposób podzielić poglądu powódki, że roszczenie strony pozwanej wygasło wskutek przedawnienia.

Skoro nakaz zapłaty z dnia 31 marca 2003 r. wydany w sprawie (...) uprawomocnił się 22 kwietnia 2003 r., co nie było sporne między stronami, to złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w dniu 15 kwietnia 2003 r. było czynnością, która przerwała termin przedawnienia określony w art.125 § 1 k.c. Zgodnie bowiem z przepisem art.123 § 1 pkt 1 bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, każdorazowe złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, czy to przez S., czy stronę pozwaną jako następcę prawnego było niewątpliwie czynnością przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia, ponieważ nakaz zapłaty został wydany w wyniku dochodzenia roszczenia przez pierwotnego wierzyciela. Ani pierwotny wierzyciel, ani strona pozwana nie mieli możliwości wszczęcia egzekucji bez nadania klauzuli wykonalności przedmiotowemu nakazowi zapłaty na swoją rzecz. Wskazać należy, że tytułem wykonawczym uprawniającym do wszczęcia egzekucji jest tytuł egzekucyjny (którym był nakaz zapłaty) zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Zatem nie sposób również zaprzeczyć, że była to czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia.

Powódka powołała się na orzecznictwo Sądu Najwyższego z lat 70-tych XX w., jednak nie odniosła się do istotnej zmiany linii orzecznictwa w tym przedmiocie przez Sąd Najwyższy już w XXI wieku. Powódka po wezwaniu do złożenia pisma ustosunkowującego się do odpowiedzi na pozew nie zaprzeczyła też wnioskowi o nadanie klauzuli wykonalności składanym przez (...) i przez stronę pozwaną, ponieważ w istocie potwierdzeniem ich złożenia były postanowienia nadające klauzulę wykonalności z 22 maja 2003 r., z 31 grudnia 2013 r. i z 28 marca 2013 r.

Wskazać w pierwszej kolejności należy na treść uchwały SN z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie III CZP 101/03, zgodnie z którą wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia. Z uzasadnienia tej uchwały wynika, że za wykładnią art. 123 § 1 pkt 1 k.c., według której hipotezą normy tego przepisu objęte są wszelkie czynności konieczne, czyli takie, których nie można ominąć w toku dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, a więc także czynność polegająca na złożeniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, przemawia względ na funkcję, jaką spełnia możliwość przerwania biegu przedawnienia przez czynności podjęte przez uprawnionego przed sądem lub innym organem albo sądem polubownym, w świetle założeń instytucji przedawnienia. Po podjęciu czynności koniecznej we wskazanym wyżej znaczeniu, do czasu ukończenia wywołanego nią postępowania, uprawniony nie ma możliwości inicjowania dalszych stadiów postępowania, nie może więc podjąć innej czynności koniecznej, mogącej też przerwać bieg przedawnienia. Dlatego omawiane czynności nie tylko powodują przerwanie biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.), ale też jego zawieszenie aż do ukończenia postępowania wywołanego daną czynnością (art. 124 § 2 k.c.). Uregulowanie to odpowiada fundamentalnemu założeniu instytucji przedawnienia, zgodnie z którym, termin przedawnienia nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości realizowania roszczenia (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2003 r., V CK 13/03, OSP 2004, nr 4, poz. 53 i z dnia 9 maja 2003 r., V CK 24/03, nie publ. oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2002 r., III CZP 72/01, OSNC 2002, nr 9, poz. 107). (...) Dopuszczenie przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu tytułowi egzekucyjnemu nie stanowi więc odstępstwa od założeń regulacji przedawnienia w kodeksie cywilnym, lecz przeciwnie, w pełni z nią harmonizuje. Dotyczy to także możliwości ponownego nadania klauzuli wykonalności w przypadku objętym art. 788 k.p.c. Jeżeli możliwe jest kilkakrotne przerywanie biegu przedawnienia na zasadach określonych w art. 124 k.c. przez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, to nie powinna budzić zastrzeżeń możliwość wielokrotnego przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Warto przy tym zaznaczyć, że w praktyce przypadki ponownego nadawania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu są bez wątpienia rzadsze niż przypadki ponownego wszczynania postępowania egzekucyjnego.”

Taki sam pogląd został wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 r. II CSK 201/11.

Zwrócić należy uwagę, że poprzednik prawny S.prowadził egzekucję przeciwko J. K., która zakończyła się umorzeniem postępowania 29 czerwca 2007 r., a więc już choćby z tego względu nastąpiła istotna przerwa w biegu terminu

przedawnienia i od daty doręczenia odpisu stronie pozwanej postanowienia z dnia 29 czerwca 2007 r. termin przedawnienia rozpoczął swój bieg na nowo i w dacie wniesienia pozwu w dniu 24 kwietnia 2014 r. jeszcze nie upłynął.

W odniesieniu do pisma powódki z dnia 18 lipca 2014 r. złożonego zgodnie z wezwaniem z dnia 10 lipca 2014 r. stwierdzić należy, że wezwanie doręczono pełnomocnikowi powódki w dniu 15 lipca 2014 r. (k.78 akt), a więc nadanie go na pocztę w dniu 21 lipca 2014 r. nastąpiło w terminie wbrew stanowisku strony pozwanej. Pełnomocnik wskazał na powzięcie wiedzy o nowych dokumentach z odpowiedzi na pozew, o których powódka nie wiedziała. Jednak podniesienie zarzutu dotyczącego odsetek maksymalnych i w związku z tym żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie odsetek ponad odsetki maksymalne liczone od kwoty 2 457,68 zł od dnia 24 lutego 2003 r. do dnia zapłaty jest chybione. Podzielić należy pogląd strony pozwanej wyrażony w ostatnim akapicie pisma z dnia 25 lipca 2014 r., że przepis art.359 § 2¹ k.c. wszedł w życie w dniu 20 lutego 2006 r. i zgodnie z przepisem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 157, poz.1316) przepisy ustawy stosuje się do czynności prawnych dokonywanych po jej wejściu w życie. Nakaz zapłaty z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie (...) wiąże Sąd zgodnie z przepisem art.365 k.p.c. i nie uprawnia Sądu w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności do badania okoliczności na podstawie których dochodzone było roszczenie, wszak naruszałby to powagę rzeczy osądzonej.

Z tych względów, roszczenie wynikające z tytułu wykonawczego z dnia 31 marca 2003 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności zarówno na rzecz (...), jak i strony pozwanej i przeciwko powódce i jej siostrze bez wątplenia nie uległo przedawnieniu.

W związku z tym Sąd pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie (...) Sądu Rejonowego w Legnicy zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniami tego Sądu z 31 grudnia 2012 r. i z dnia 28 marca 2013 r. w części – w zakresie odsetek umownych od dnia 23 marca 2005 r. do dnia 18 października 2009 r. oraz w zakresie odsetek ustawowych od dnia 14 marca 2006 r. do dnia 18 października 2009 r. powódka nie kwestionowała w piśmie z 18 lipca 2014 r. wyliczeń strony pozwanej zawartych w odpowiedzi na pozew, nie przedstawiła na te okoliczności dowodów przeciwnych i z tego względu brak jest podstaw, by stwierdzić, iż strona pozwana nieprawidłowo dokonała rozliczenia dokonanych wpłat na poczet kosztów, odsetek wynikających z przedmiotowego tytułu wykonawczego. Ponadto, w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego nie ma możliwości uwzględnienia powództwa co do kwot już wyegzekwowanych.

Kwestie podniesione na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2014 r., zdaniem Sądu, dotyczą precyzyjnego określania przez komorników prowadzących egzekucję zakresu wyegzekwowanego roszczenia co do odsetek i należności głównej oraz kosztów procesu w sytuacji wyegzekwowania części roszczenia i zwracania tytułu wykonawczego wierzycielowi. Ponadto, w rozstrzyganej sprawie taki zarzut nie został podniesiony przez powódkę.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z przepisem art.101 k.p.c. zasądzając je od powódki na rzecz strony pozwanej, a na koszty te składają się koszty zastępstwa procesowego 2 400 zł, ustalone w odniesieniu do wartości przedmiotu sporu w oparciu o § 6 pkt 5 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

(...)